

Rekommendation 25/2022
Förslag A 1771/tillväxt
Behandlas i Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Betänkande över Rek 25/2022 om elektrifiering av sjöfart och terminaler

Förslag

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet om Rek. 25/2022 till handlingarna och inväntar politisk dialog.

Bakgrund

Rekommendationen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att öppna en dialog mellan de nordiska länderna samt alla Östersjöstaterna om en gemensam standard för elektrifiering av hamnarna i regionen samt om en skyldighet till fartygen om att använda landström och ge tillgång till laddström samt utveckla infrastruktur för utsläppsfria energibärare (som vätgas och ammoniak).

att jobba för att Norden skulle ha en gemensam vilja om att minska utsläpp i hamnar (och till sjöss, exempelvis gällande tanktömning till havs).

att jobba för att utveckla ett gemensamt miljöindex för sjöfart, (särskilt vad gäller kusttrafik och på kortare distanser), och att Norden harmoniserar miljöprofilen för avgifterna i hamnarna, (så att miljövänliga fartyg gynnas).

att

Svar från Nordiska ministerrådet

Nordisk Ministerråd takker for rekommandationen og tilslutter sig Nordisk Råds betragtninger om, hvor vigtigt den grønne omstilling af søfart og havne er for klimaet og miljøet.

Af samme årsag er grøn transport, herunder på det maritime område, et centralt område i ministerrådets handlingsplan 2021-2024 for Vor Vision 2030. Ministerrådet og dets institutioner finansierer derfor i denne periode en række større sideløbende projekter, som med forskellig fokus på lovgivning, konkurrencedygtighed, teknologi og/eller forskning skal skabe ny viden og anvise løsninger for, hvordan den grønne omstilling bedst muligt kan finde sted i sektoren. Flere af projekterne omhandler

elektrificering af søfart, herunder den nødvendige infrastruktur som anlæg af landstrømsfaciliteter.

Helt konkret i forhold til rekommandationen har Nordisk Ministerråd f.eks. finansieret projektet "On Shore Power Supply in the Nordic Region", der kortlagde eksisterende ladeinfrastruktur i nordiske havne og analyserede mulighederne for at implementere yderligere infrastruktur i forhold til fartøjer med forskellige behov. Endvidere har Nordisk Ministerråd finansieret et projekt om elektrificering af krydstogtsterminaler - "Norden tager en lederrolle for at sikre grønnere krydstogtturisme" - i 2020-2021. Projektets formål var at bidrage til at understøtte koordinering af fælles virkemidler samt test af teknologiske løsninger, primært landstrøm, til at nedbringe emissioner fra krydstogtskibe i havne i de nordiske og baltiske lande. Projektet forholdt sig bl.a. til hensigtsmæssigheden af en fælles definition for bæredygtige krydstogtskibe og de muligheder, der kunne ligge i at anvende et indeks for henholdsvis bæredygtige skibe og bæredygtige havne.

I en fælles erklæring fra de nordiske miljø- og klimaministre fra oktober 2020, som bl.a. følger op på projektet, udtrykker de ønske om, at Østersøen skal blive den mest bæredygtige krydstogsdestination i Europa, og at landstrøm skal være tilgængelig i de største krydstogthavne i Norden og Østersøen i 2030. De hilser også anvendelsen af miljøindeks velkommen for at tilskynde mere bæredygtige krydstogtskibe. Erklæringen bliver fulgt op i forskellige fora og ligger bl.a. til grund for elementer om grøn krydstogsturisme i Danmarks nye strategi for bæredygtig turisme fra juni 2022.

De nordiske statsministre vedtog i august 2022 en fælles erklæring om bæredygtig havøkonomi og grøn omstilling af Norden som specifikt omhandler samarbejdet om problematikker relateret til havet. Også her fremhæves de nordiske landes vilje til at arbejde for at reducere klimaeffekten af søfart og mindske forureningen af havene, bl.a. via nordisk lederskab i internationale processer i blandt andet UNCLOS og IMO og som led i EU's Green Deal. Statsministrene udtrykker støtte til etablering af grønne shipping korridorer og havneinfrastruktur langs de primære internationale handelsruter, og gentager de nordiske landes beslutning om at etablere nul-udslipruter for færgetransport mellem de nordiske lande som er en opfølgning på Clyde Bank erklæringen, der blev underskrevet på COP 26 i Glasgow i november 2021.

De foreløbige resultater fra det igangværende arbejde med grøn maritim transport viser, at elektrificering af søfarten og terminaler vil være et vigtigt element i de mangeartede løsninger, der skal til for at nedbringe emissioner fra sektoren. I det videre arbejde med at gøre Norden til verdens mest bæredygtige region vil Ministerrådet fortsat se på, med hvilke virkemidler (som fx fælles standarder) man bedst kan

tilvejebringe en grøn omstillingen af søfarten i Norden, gerne i dialog med de øvrige lande i Østersøregionen.

Nordisk Ministerråd anser dermed, at rekommandationen er delvist opfyldt.

Utskottets synpunkter

Nordiska ministerrådets svar på Nordiska rådets rekommandationer om elektrifiering av sjöfart och terminaler är klargörande för de nordiska projekt, samarbeten och initiativ som Nordiska ministerrådet bedriver inom sjönäring och elektrifiering.

Samtliga tre att-satser har fått goda beskrivningar när det gäller elektrifiering som rekommandationens rubrik anger, med undantag för utveckling av infrastruktur för utsläppsfria energibärare så som vätgas och ammoniak, där utskottet ser ett behov av förtydligande från Nordiska ministerrådet. Dessutom önskar utskottet, med utgångspunkt från Nordiska ministerrådets svar, en fördjupad dialog med ministerrådet kring samordning av elektrifiering av hamnarna i Norden, då utskottet anser att svaret saknar tydlighet vad gäller ambitionen om en gemensam standard för elektrifiering av hamnarna i regionen.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och inväntar politisk dialog.

København, den 5. september 2023

Per-Arne Håkansson (S)

Jani Kokko (sd)

Odd Harald Hovland (A)

Anna Vikström (S)

Ragnhild Male Hartviksen (A)

Mikael Lindholm (ÅC)

Markku Siponen (cent)

Liv Kari Eskeland (H)

Lars Johnsson (M)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Erling Eidesgaard (T)

Orri Páll Jóhannsson (VG)

Silje Hjemdal (FrP)